

KONSOLIDOVANÁ
VÝROČNÁ SPRÁVA OBCE HIADEL'
ZA ROK 2015

Hiadel', jún 2016

OBSAH:

1. Charakteristika obce, jej história a súčasnosť
2. Samospráva a komisie obce
3. Základná škola s materskou školou Hiadel'
4. Prehľad o vývoji činnosti
5. Rozpočet
 - 5.1 Schválený a upravený rozpočet
 - 5.2 Príjmová časť
 - 5.3 Výdavková časť
6. Finančné výkazy
 - 6.1. Výsledok hospodárenia
 - 6.2 Bilancia aktív a pasív
 - 6.3. Dlh obce
7. Hospodárenie obce
8. Záver

1. Charakteristika obce, jej história a súčasnosť

Základné údaje o obci

Samosprávny kraj :	Banskobystrický
Mikroregión :	Rentár
Prvá písomná zmienka :	1424
Nadmorská výška :	490 m n.m.
Rozloha :	1656 ha
Počet obyvateľov :	509

Základné údaje o účtovnej jednotke

Názov účtovnej jednotky :	Obec Hiadel'
Sídlo :	Hiadel' 68
Právna forma :	verejná správa
IČO :	00313432
DIČO :	2021096000
Kontakt :	telefón : 048/4191141
	e-mail : ouhiadel@stonline.sk
	hiadel@hiadel.sk

História obce

Obec Hiadel' leží na južnom svahu Nízkyh Tatier. Je situovaná v údolí potoka Vážna. Nad obcou sa nachádza minerálny prameň Hiadľovská kyslá.

Obec Hiadel' pravdepodobne vznikla začiatkom 2. pol. 14. storočia a patrila Lupčianskemu panstvu. Prvá písomná správa je z roku 1424. Názov obce sa menil a v dokumentoch z rôznych čias sa nachádza viacero variant: Hedel, Hedew, Hedellehota, Hodlerdorf, Hodlergung, Hedlifalva, Hjadel, Hiadel', Hiadel' mad', Hédel. V matrike zvolensko-lupčianskej v roku 1621 sa uvádza miesto Giadel. V stredoveku tu ťažili striebro. Po vyčerpaní ložísk v baniach si obyvatelia hľadali nové pracovné príležitosti v okolitých lesoch ako drevorubači. V 16.-19. storočí bolo drevorubačstvo takmer ich jediným zamestnaním. Často odchádzali za prácou do Gemera a Tekova. Muži z Hiadľ'a boli známi ako salašníci na celom Pohroní s čím súvisela výroba zvoncov a plechu. Hiadel' v minulosti patril k najzaostalejším obciam okresu. V katastri obce bolo veľmi málo ornej pôdy a aj tá, ktorá bola, bola málo úrodná. Takmer sústavne pretrvávala nezamestnanosť. Nízka životná úroveň, nedostatok lekárskej starostlivosti a hygieny mali za následok vysokú úmrtnosť. K zlepšeniu sociálnych podmienok a životnej úrovne sa snažili prispieť aj ženy. Ich úlohou bolo starať sa o deti a o gazdovstvo v neprítomnosti mužov. Privyrábali si aj tkaním plátna a handričkových kobercov, ktoré neskôr predávali na trhu. Do roku 1945 nemal ani jeden občan Hiadľ'a úplné stredoškolské vzdelanie s maturitou. Napriek nízkej sociálnej a vzdelanostnej úrovni a inej nepriazni života boli hiadľčania veľmi dobrí, čestní, skromní a húževnatí ľudia. Typickou ľudovou architektúrou boli dvoj a trojpriestorové drevenné zrubové domy s hlbokou zástavbou otvorených dvorov a radením jednotlivých častí za sebou. Domy boli prízemné a väčšinou jednoizbové. Takmer v každom jednom bývalo niekoľko generácií. Odev obyvateľov Hiadľ'a patril k typu stredoslovenského ľudového odevu zvaný detviansko-podkonický. Špecifické pre obyvateľov je nárečie, ktoré sa výlučne viaže na Hiadel'. Hiadľské nárečie vôbec nemá kč. Niektoré hlásky sa zamieňajú za iné hlásky ako napr. hláska „l“ je nahradená hláskou „u“. K tradičnému spôsobu života Hiadľ'ovčanov patrili v minulosti aj rôzne zvyky a napr. na Vianoce, Veľkú noc, fašiangy, krstiny a pod.

Hiadel' so svojim okolím sa významnou mierou zapísal do histórie Slovenského národného povstania. V prvej polovici augusta 1944 pomáhali obyvatelia Hiadľ'a partizánom pri ich zásobovaní potravinami a pri vynášaní zbraní a streliva na Prašivú. Z partizánskych jednotiek, ktoré bolo rozmiestnené v Hiadľ'skej doline sa vytvorila I. Československá partizánska brigáda Stalin. Jej vedením bol poverený major A. S. Jegorov. Brigáda neskôr patrila k najväčším brigádám na Slovensku. Po vyhlásení Slovenského národného povstania bol štáb Mjr. A.S.

Jegorova, ako aj poľná nemocnica, načas premiestnený do budovy Základnej školy v Hiadli. Počas bojov fašistické jednotky zajali mnoho občanov, ktorých spolu so zajatými partizánmi a povstaleckými vojakmi postrieľali a zahrabali do masových hrobov. Z úcty k padlým v SNP a na ich pamiatku boli v obci a na jej okolí postavené viaceré pamätníky a pamätné tabule.

Súčasnosť obce

Po skončení 2. svetovej vojny sa život v obci začal meniť. Vzostup zaznamenalo predovšetkým bývanie. Bolo postavených a zrekonštruovaných 168 domov. K zvýšeniu úrovne obyvateľstva prispela výstavba kultúrneho domu, kde sa konajú rôzne kultúrno - spoločenské podujatia, ako sú napr. priateľské stretnutia, rodinné oslavy, Ples rodákov. Každoročne sa v obci koná „Hiadľovský krumplovník“, je to kultúrno-spoločenská akcia spojená so súťažou v pečení o najlepší krumplovník.

K zvýšeniu duchovnej a kultúrnej úrovne nesporne prispela výstavba rímsko-katolíckeho kostola.

Občania obce nezabúdajú ani na šport. Bolo vybudované športové ihrisko. Na ihrisku sa konajú rôzne športové zápasy a turnaje.

Hiadľ je vhodným východiskom pre zaujímavé pešie túry. Odporúčame Hlavne trasu : Hiadľ – Hiadľská dolina – Hiadľské sedlo – Prašivá. Prechod hrebeňom Prašivá možno zaradiť k najkrajším hrebeňovkám na Slovensku.

2. Samospráva a komisie obce

Dňa 15.11.2014 sa konali voľby do orgánov samosprávy. Prvé ustanovujúce zasadnutie sa konalo 10.12.2014.

Orgány obce :

Starosta obce: Ondrej Snopko
Zástupca starostu: Elena Štefanovie
Hlavný kontrolór obce: Ing. Dana Blaškovičová

Obecné zastupiteľstvo obce:

Ivan Laco
Elena Štefanovie
Michal Messerschmidt
Ing. Ján Tončík PhD.
Bc. Marcel Fudor
Marcel Slávik
Maroš Gallo

KOMISIE

1. Komisia na ochranu verejného záujmu pri výkone funkcie starostu obce

predseda: Ivan Laco

členovia: Peter Štefanovie, Martina Fúdorová

2. Finančná komisia

predsedníčka: Elena Štefanovie

členovia: Lucia Milanová, Ing. Radomír Drmaj

3. Komisie na ochranu verejného poriadku

predseda: Michal Messerschmidt

členovia: Ing. Vladimíra Messerschmidtová, Martin Štefanovie

4. Komisia životného prostredia a výstavby

predseda: Ing. Ján Tončík PhD.

členovia: Marcel Slávik, Maroš Gallo, Elena Štefanovie, Ján Kútik, Roman Gazdík

5. Kultúrno-školská a športová komisia

predseda: Bc. Marcel Fudor

členovia: Ivan Laco, Maroš Gallo, Peter Filipko, Dana Filipková

6. Sociálno-zdravotná komisia

predsedníčka: Elena Štefanovie

členovia: Bc. Marcel Fudor, Marta Sedliaková, Ľubica Gallová, Mgr. Zuzana Zvarová, Mgr. Miroslava Fudorová, Ivan Laco

7. Komisia na prešetrovanie sťažností

predseda: Marcel Slávik

členovia: Michal Šagát, Ivan Laco

PRACOVNÉ KOMISIE

1. Mandátová komisia

predseda: Ivan Laco

členovia: Peter Štefanovie, Bc. Marcel Fudor, Martina Fudorová

2. Volebná komisia

predseda: Bc. Marcel Fudor

členovia: Maroš Gallo, Marcel Slávik

3. Návrhová komisia

predseda: Ing. Ján Tončík PhD.

členovia: Bc. Marcel Fudor, Ivan Laco

3. Základná škola s materskou školou Hiadel'

Do konsolidovanej účtovnej závierky je zahrnutá Základná škola s materskou školou v Hiadli, keďže táto škola je rozpočtovou organizáciou Obce. Riaditeľkou školy do 31.8.2015 bola Mgr. Veronika Mrvová a od 1.9.2015 je riaditeľkou školy Mgr. Ivana Švejková. K 31.12.2015 má základná škola s materskou školou sedem zamestnancov. Z toho šesť pedagogických zamestnancov a jedného nepedagogického zamestnanca. Základnú školu navštevuje 6 žiakov a materskú školu 12 žiakov.

4. Prehľad o vývoji a činnosti

Obec Hiadel' je právnickou osobou, ktorá samostatne hospodári s vlastným majetkom a vlastnými príjmami v zmysle platnej legislatívy. Činnosť účtovnej jednotky v roku 2015 kontinuálne nadväzovala v plnení svojho základného poslania: efektívne zabezpečiť chod obce, jej rozvoj a propagáciu

5. Rozpočet

1. Schválený a upravený rozpočet

Schválený rozpočet

	Schválený rozpočet 2015 OcÚ	Schválený rozpočet 2015 OcÚ + RO
Príjmy celkom	186582,00	192827,00
Z toho: bežné príjmy	186582,00	192827,00
kapitálové príjmy	0,00	0,00
finančné operácie	0,00	0,00
Výdavky celkom	123377,00	185807,00
Z toho: bežné výdavky	109747,00	179197,00
kapitálové výdavky	6610,00	6610,00
finančné operácie	7020,00	7020,00

Rozpočet obce na rok 2015 bol schválený obecným zastupiteľstvom dňa 2.12.2014 uznesením č. 75/2014 ako prebytkový.

OcÚ – zmenený tri krát:

- zmena uskutočnená dňa 24.3.2015 – schválená dňa 24.3.2015 uznesením č. 17/2015
- zmena uskutočnená dňa 9.6.2015 – schválená dňa 9.6.2015 uznesením č.39/2015
- zmena uskutočnená dňa 15.12.2015 – schválená dňa 15.12.2015 uznesením č. 95/2015

ZŠ s MŠ - zmenený dva krát:

- zmena uskutočnená dňa 24.3.2015 – schválená dňa 24.3.2015 uznesením č. 17/2015
- zmena uskutočnená dňa 9.6.2015 – schválená dňa 9.6.2015 uznesením č.39/2015
- zmena uskutočnená dňa 15.12.2015 - schválená dňa 15.12.2015

Analytická správa o plnení rozpočtu je obsiahnutá v Záverečnom účte obce Hiadel' za rok 2015 z 5.5.2015. V ňom sa rozoberajú jednotlivé príjmové a výdavkové položky.

Upravený rozpočet

	Upravený rozpočet 2015	Skutočné čerpanie 2015	Upravený rozpočet 2015	Skutočné čerpanie 2015
	OcÚ	OcÚ	OcÚ +RO	OcU+RO
Príjmy celkom	377963,04	374179,55	384670,75	380624,43
Výdavky celkom	316796,48	310940,01	400650,75	394072,35
Hospodárenie obce - schodok				-13447,92

Z toho:

	Upravený rozpočet 2015	Skutočné čerpanie 2015
Bežný rozpočet		
Bežné príjmy OcÚ	295847,24	295833,39
Bežné výdavky OcÚ	222721,30	220832,87
Prebytok bežného rozpočtu	73125,94	75000,52
Bežné príjmy ZŠ s MŠ	6707,71	6444,88
Bežné výdavky ZŠ s MŠ	83854,27	83132,34
Schodok bežný rozpočet ZŠ s MŠ	- 77146,56	- 76687,46

Kapitálový rozpočet		
Kapitálové príjmy OcÚ	82115,80	78346,16
Kapitálové výdavky OcÚ	94075,18	90107,14
Schodok kapitálového rozpočtu	- 11959,38	- 11760,98
Kapitálové príjmy ZŠ s MŠ	0,00	0,00
Kapitálové výdavky ZŠ s MŠ	0,00	0,00
Výsledok hospodárenia ZŠ s MŠ	0,00	0,00
Finančné operácie		
Finančné operácie príjmové OcÚ	20000,00	20000,00
Finančné operácie výdavkové OcÚ	4020,00	4020,00
Výsledok hospodárenia OcÚ	- 15980,00	- 15980,00
Fin. operácie príjmové ZŠ s MŠ	0,00	0,00
Fin. operácie výdavkové ZŠ s MŠ	0,00	0,00
Výsledok hospodárenia ZŠ s MŠ	0,00	0,00

5.2 Príjmová časť

OcÚ + RO

Príjmy	Rozpočet 2015	Skutočnosť 2015	% plnenie
Bežné príjmy	302554,95	302278,27	99,91
Kapitálové príjmy	82115,80	78346,16	95,41
Spolu	404670,75	400624,43	
Finančné operácie	20000,00	20000,00	

Bežné príjmy boli naplnené predovšetkým z podielových daní, daní z nehnuteľností, poplatkov za komunálny odpad, daní za psov, poplatkov, z prenájmov, správnych poplatkov, zo služieb, poplatkov za relácie v miestnom rozhlase, príjmov za stravné a transferov zo štátneho rozpočtu

Kapitálové príjmy boli z prijatých dotácií zo ŠR a EU na rekonštrukciu a modernizáciu verejného osvetlenia a rekonštrukciu obecných komunikácií v obci Hiadeľ.

Finančné operácie boli z prijatej návratnej finančnej výpomoci od Pozemkového spoločenstva Hiadeľ.

5.3 Výdavková časť

OcÚ + RO

Výdavky	Rozpočet 2015	Skutočnosť 2015	% plnenie
Bežné výdavky	306575,57	303965,21	99,15
Kapitálové výdavky	94075,18	90107,14	95,78
Spolu	400650,75	394072,35	
Finančné operácie	4020,00	4020,00	

Bežné výdavky boli čerpané na mzdy a odvody do sociálnej poisťovne a zdravotných poisťovní, na bežné materiálové výdavky, služby, vzdelávanie ZŠ a MŠ, odmeny, údržbu, poplatky banke, požiarnu ochranu, cestné hospodárstvo, propagáciu a reklamu, odpadové hospodárstvo, verejné priestranstvo, verejné osvetlenie, kultúrnu a športovú činnosť, miestnej knižnice .

Kapitálové výdavky boli čerpané na zakúpenie pozemkov, územný plán obce, zberný dvor realizácia nových stavieb – prekrytie potoka Vážna, rekonštrukcia obecných komunikácií, rekonštrukcia a modernizácia verejného osvetlenia, prípravná a projektová dokumentácia FI.

Finančné operácie boli použité na splátku bankového úveru.

6. Finančné výkazy

Obec má od roku 2008 zavedené jednotné postupy, účtovníctvo spracúva v programe Urbis od spoločnosti MADE spol. s.r.o. Banská Bystrica. Finančné výkazy obec predkladala po skončení štvrťroku/roku elektronicky do Rozpočtového informačného systému pre samosprávu.

V roku 2015 boli predložené tieto finančné výkazy:

- ROPO SFOV 1 – 01 Súvaha
- ROPO SFOV 2 – 01 Výkaz ziskov a strát
- ROPO OV 1 – 01 Konsolidovaná súvaha
- ROPO OV 2 – 01 Konsolidovaný výkaz ziskov a strát
- FIN 1 – 12 Fin. výkaz o plnení rozpočtu subjektu VS
- FIN 2 – 04 Fin. výkaz o vybraných údajoch z aktív a pasív subjek. VS
- FIN 5 – 04 Fin. výkaz o úveroch, emit. dlhopisoch, zmenkách a fin. prenájme subjektu VS
- FIN 6 – 04 Fin. výkaz o stave BÚ a záväzkoch obcí

6.1 Výsledok hospodárenia za rok 2015 – základné údaje v Eur

	Indiv. účt. závierka obec	Indiv. účt. závierka RO	Konsol. účt. závierka obec + RO
Tržby za služby	16058,45	6302,18	22360,63
Aktivácia	0,00	975,00	975,00
Daňové a col.výnosy	156474,71	0,00	156474,71
Ostatné výnosy	34940,10	0,00	34940,10
Rezervy	675,95	701,65	1377,60
Finančné výnosy	0,26	0,01	0,27
Mimoriadne výnosy	0,00	0,00	0,00
Transfery a rozpočty	91467,91	77932,00	169399,91
Výnosy	299617,38	85910,84	385528,22
Spotrebované nákupy	27408,95	7456,97	x 34865,92
Služby	88627,51	11045,08	99672,59
Osobné náklady	91273,67	64411,43	155685,10
Dane a poplatky	448,57	0,00	448,57
Ostatné náklady	3104,04	86,06	3190,10
Odpisy	34492,69	0,00	34492,69
Rezervy	1799,68	1656,49	3456,17
Finančné náklady	1957,74	470,59	2428,33
Náklady na transfery	61654,52	1111,00	62765,52
Náklady	310767,37	86237,62	397004,99
Výsledok hospodárenia	-11149,99	-326,78	-11476,77
Výsledok hospod. po zdanení	-11149,99	-326,78	-11476,77

6.2 Bilancia aktív a pasív -základné údaje

	Indiv. účtov .závierka obec	Konsol .účtov. závierka obec + RO
Aktíva	449809,84	451083,75
Neobežný majetok	435130,45	435130,45
Z toho:		
Dlhodobý NHM	1517,96	1517,96
Dlhodobý HMM	330388,49	330388,49
Dlhodobý FM	103224,00	103224,00
Obežný majetok	14099,53	15065,91
Z toho:		
Zásoby		130,49
Pohľadávky	10355,48	10355,48
Finančné účty	3744,05	4579,94

Časové rozlíšenie	579,86	887,39
Z toho:		
Náklady bud. období	412,36	719,89
Príjmy bud. období	167,50	167,50
Pasíva	449809,84	451083,75
Vlastné imanie	303383,65	290731,88
Z toho:		
Oceň. rozdiely	2447,26	2447,26
Nevyosp.výsledok hosp.	312086,38	299761,39
Výsledok hospodárenia	-11149,99	-11476,77
Závazky	53113,18	67038,86
Z toho:		
Rezervy	1799,68	3456,17
Závazky dlhodobé	5,36	446,09
Závazky krátkodobé	19348,14	31176,60
Bankové úvery	11960,00	11960,00
Ostat.krátkodobé výpoci	20000,00	20000,00
Časové rozlíšenie	93313,01	93313,01
Z toho:		
Výnosy bud. období	93313,01	93313,01

6.3 Dlh obce

V roku 2013 Prima banka Slovensko a.s., Žilina poskytla obci úver vo výške 20000,00 Eur – Zmluva o kontokorentnom úvere č. 07/006/13 zo dňa 3.12.2013. Splácanie úveru je rovnomerné v mesačných splátkach 335,00 Eur. Zostatok úveru k 31.12.2015 je 11960,00 Eur. Zaplatené úroky z úveru za rok 2015 boli vo výške 456,29 Eur.

V roku 2015 Pozemkové spoločenstvo poskytlo obci návratnú finančnú výpomoc vo výške 20000,00 Eur – Zmluva o poskytnutí návratne finančnej výpomoci zo dňa 28.9.2015.

Poskytnutá finančná výpomoc bude splatená do 31.12.2015.

7. Hospodárenie obce

Obec Hiadel' hospodárila v roku 2015 v zmysle schváleného rozpočtu. V rámci rozpočtu je financovaný chod Základnej školy s materskou školou, kultúrny dom, knižnica, verejné osvetlenie, miestne komunikácie, cintorín, odvoz a uloženie komunálneho odpadu a pod.

8. Záver

Z hľadiska budúcich cieľov obce Hiadel' bude aj naďalej prostredníctvom svojich orgánov plniť hlavne samosprávne funkcie, na ktoré bola zriadená a prenesené úlohy štátnej správy tak, ako je stanovené v zákone č. 416/2001 Z.z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obec. Táto výročná správa sa vyhotovuje za účtovné obdobie od 1.1.2015 do 31.12.2015. Účtovná závierka za rok 2015 bola odovzdaná do RISR pre samosprávu v elektronickej podobe, v termíne stanovenom v zákone. Obec nezaznamenala žiadnu udalosť osobitného významu po skončení účtovného obdobia, ktorá by mala byť vo výročnej správe.

V Hiadli 8.6.2016

Vypracovala: Pejková

Ondrej Snopko
starosta obce